

Гаценко І.В.
*студент філософського факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО США ТА ЙОГО СХІДНОАЗІЙСЬКІЙ СОЮЗНИКІВ СЬОГОДНІ

США - єдина на сьогодні наддержава, яка володіє величезним економічним, науковим та військовим потенціалом, на яку припадає значна частина світового ВВП, «цитадель демократії». Ця країна має інтереси по всьому світу та реалізовує їх через різноманітні політичні, економічні, військові блоки та партнерства, часто виступає арбітром в різних регіональних суперечках, має великий арсенал механізмів впливу на своїх партнерів. Крім Європи, ще однією серйозною зоною американської присутності є Східна Азія (щоправда, США в своєму геополітичному баченні об'єднують їх з Океанією в один регіон). Після Другої Світової війни США значно посилили в ньому свою присутність за рахунок появи нових сателітів на противагу комуністичному блоку. Ними стали союзники США поза НАТО (Японія, Південна Корея, Тайланд, Філіппіни), а також Китайська республіка на острові Тайвань. На територіях країн-союзниць знаходилися американські бази для всіх родів військ, а в Японії-навіть ядерна зброя. Налагоджена з часів Другої Світової система морських комунікацій, високі суднобудувальні можливості та накопичений досвід дозволяв США набагато ефективніше за інші країни застосовувати потужні комбіновані угруповання далеко за своїми межами у локальних конфліктах Холодної війни (Корея, В'єтнам, Тайваньська протока, боротьба з комуністичними повстанцями на Філіппінах). США взяли шефство над організацією та підготовкою збройних сил своїх сателітів, ставши також головним експортером зброї до цих

країн. Звичайно, крім азійських держав, США спираються також і на Австралію з Новою Зеландією. Потужний флот дозволяв США безроздільно контролювати водний простір. Але попри всі вищезгадані показники могутності, США залишалися демократичною країною, де суспільна думка мала вагу й щодо питань війни. Американський народ взагалі прискіпливо слідкував за результативністю ведення бойових дій власної армії за кордоном та людськими втратами(масове невдоволення надто тривалими військовими діями в Кореї та В'єтнамі поступово зробили їх непопулярними в Америці і це примусило керівництво країни прискорити їх закінчення). Та поступово обставини змінювалися. КНР за Ден Сяопіна розпочала вести більш прагматичну економічну та зовнішню політику, що призвело до того, що ця країна майже подолала своє багатовікове відставання від Заходу та стала по- справжньому серйозним конкурентом для Америки. Водночас розпався СРСР, а його наступник - РФ не має вже тієї потуги. В світі протистояння з Китаєм США вкрай важлива наявність союзників в цьому регіоні, бо перші живуть не однією Східною Азією. Тому я розгляну стан військового співробітництва між США з різними країнами цього регіону, на які Америка може розраховувати.

1. Японія: після Другої Світової США завели з нею союзницькі відносини. Хоча спочатку японцям було заборонено мати власні ЗС (а згідно 9 статті Конституції вони не мали права на наступальне озброєння та не могли брати участь у військових акціях за кордоном), після початку Холодної війни були створені Сили Самооборони. Американці також допомагали у відновленні економіки «Країни Сходячого Сонця», відродженні ВПК, були основним імпортером зброї. В обмін на це ЗС США використовували бази на території Японії(Окінава, Сасебо). На сучасних японських есмінцях типів «Конго», «Атаго» встановлені аналоги системи управління озброєнням «Іджис» (як на американських типу «Арлі Берк»), японська авіація

переозброюється новітніми американськими винищувачами Ф-35(є бажання японців встановити їх також на авіаносці).В Японії США тримає найбільше військових , ніж будь-де за кордоном-54000. Японська ППО має на озброєнні американські системи «Патріот». Країни регулярно проводять спільні військові навчання. Хоча японська армія добре озброєна, тривала неучасть у бойових діях є серйозним недоліком. Загроза ядерного удару з боку КНДР або КНР є одним з найбільших занепокоєнь Токіо. Прем'єр - міністр Японії Сіндзо Абе є прихильником скасування 9 статті та зовнішньополітичної активізації країни. Прихід до влади Дональда Трампа у США ознаменував собою початок серйозних суперечок щодо військового фінансування (новий президент став вимагати від союзників двовідсоткового мінімуму на військові витрати), у тому числі на утримання американських баз, таким чином це стало закликком для цих країн збільшити зусилля для забезпечення власної оборони. Наявність об'єднаної сили Тихоокеанського флоту США, а також флотів Японії, Кореї, Тайваню та Індії є серйозною перепорою для швидко флоту КНР, що збільшується.

2. Південна Корея. В результаті Корейської війни на території країни дислокована 8 армія США(1 дивізія та інші частини), 28000 чол. Ризик поновлення конфлікту примушує країну мати армію у 630000 чоловік та загальний призов. США тут теж допомагали в озброєнні та підготовці, в результаті чого у галузі ВПС та ВМС Південь переважає Північ. Декілька років тому США стали також встановлювати в країні системи ПРО «ТХААД» для запобігання ядерної загрози КНДР. Південна

Корея теж(як і Японія) поступово стає самостійнішою у забезпеченні себе зброєю. Незважаючи на постійні перемовини, через великий ідеологічний бар'єр країни ніяк не в змозі досягти миру. Щодо Південної Кореї Трамп теж зажадав збільшення фінансування своїх баз, що погано сприймалося південнокорейським

суспільством(корейський президент Мун Чже Ін заявив, що його країна не погодиться на ціну більшу за 1 трлн тон), але таки було зроблено. Через черговий раунд перемовин з Пхеньяном було вирішено скоротити чергові великі навчання США та Кореї. Нещодавно американський штаб було вирішено перевести на південь від Сеула.

3. Тайвань. Перший час після евакуації Гоміндану на цей острів партія слідувала політиці невизнання комуністів. Проте ситуація погіршилася, коли 1971 р. ООН визнала замість націоналістів КНР, що також зробив 1979 р. і президент Джиммі Картер, хоча військова співпраця залишилася. КНР пропонувала Тайваню програму «1 країна, 2 шляхи», проте острів, хоча й покращив стосунки з материком з обережністю ставиться до цього. На Тайвані є прихильники як поступової інтеграції з Китаєм, так і цілковитої незалежності. Постійна загроза вторгнення змушує острівну країну мати великі збройні сили(з яких вона може розраховувати перш за все на ВПС), але вік техніки потребує масштабного переозброєння. Хоча США визнають Тайвань частиною Китаю, але постачає на острів зброю. На що комуністи вкрай болісно реагують, закликаючи, щоб ніхто цього не робив. Зацікавленість США Тайванем також пов'язана з його знаходженням у Південно-Китайському морі де знаходяться стратегічні торгові шляхи, контроль над якими КНР хоче монополізувати, будуючи флот та штучні острови у ньому. США, притримуючись принципу свободи морів, періодично посиляє сюди «100000 тон дипломатії»(авіаносці).

4. Інші Та деякі союзники США(Тайланд та Філіппіни) не такі послідовні у протистоянні з КНР. США також прагне приєднати до свого блоку такі країни з Руху неприєднання, як Індію та В'єтнам завдяки їхнім напруженим відносинам з Піднебесною(Індію непокоїть зближення Пакистану з КНР, а В'єтнам має прикордонні суперечки), але ці держави не дуже квапляться через бажання залишити поле для політичних маневрів та побоюванні сильно постраждати у потенційній війні

між 2 титанами.

Список використаних джерел:

1. Кадомцев А. «Зближення США та Індії; перспективи та зміни // Международная жизнь. - 12.02. 2018.
2. Джан С. Ю. «Військові перемовини США та Південної Кореї можуть дорого коштувати альянсу // East Asia Forum - 13.02.2019.
3. Біч Х. Теперішній стан відносин між Японією та ЗС США // Time - 08.06.2016.